gemeente Gemert-Bakel

Adviesnota aan de raad

Raadsvergadering: 12 december 2019
Agendanummer:
Team: SPP
Zaaknr: 77499-2019

Onderwerp: zienswijze werkprogramma en wijziging begroting 2020 Metropoolregio Eindhoven

---

Aan de raad

Inleiding
Op 18 september 2019 heeft de Metropoolregio Eindhoven (MRE) het concept werkprogramma 2020 inclusief voorgenomen begrotingswijziging 2020 aangeboden voor zienswijzen.
Het Dagelijks Bestuur van het MRE verzoekt de gemeenteraden om vóór 20 november 2019 te reageren op de conceptbegroting 2020.
Doel van het MRE werkprogramma is inzicht te geven in de concrete acties en de te bereiken resultaten bij de beleidsopgaven van het samenwerkingsakkoord 2019-2022. Het is tevens een uitwerking van de eerder vastgestelde MRE begroting 2020.
In het samenwerkingsakkoord 2019-2022 is vastgelegd dat besluitvorming in het Algemeen Bestuur over het werkprogramma plaats vindt op basis van de voorhangprocedure. Hiermee worden raden betrokken bij dit programma, dat een nadere uitwerking is van het akkoord en de begroting. Volgens de bepalingen in de Gemeenschappelijke Regeling MRE worden de raden bij een voorhangprocedure in de gelegenheid gesteld wensen en bedenkingen ter kennis te brengen van het Algemeen Bestuur. Naast de gelegenheid tot het geven van zienswijzen worden de raden ook betrokken via overleg met de Raadstafel 21 (25 september jl.) en de Metropoolconferentie (9 oktober jl.). In de zienswijze wordt waardering uitgesproken over hoe de gemeenten betrokken zijn bij de totstandkoming van het werkprogramma.

Beslispunten

1. De zienswijzen op het Werkprogramma 2020 en de begrotingswijziging 2020 van het MRE vast te stellen zoals opgenomen in de door het college aan de raad voorgelegde brief.

Dit onderwerp komt aan de orde in:

Commissie Financiën en Bestuur d.d. 19 november 2019

Dit onderwerp is aan de orde geweest in:

Samenhang met eerdere besluiten en/of beleidsprogramma / raadsprogramma

1. Ambitiedocument “de slagvaardige regio” en bouwstenennotitie MRE, besluit raad d.d. 26 september 2018.
2. Zienswijze Gemert-Bakel op concept begroting MRE 2020, besluit raad d.d. 14 maart 2019.

Beoogd effect

Er voor zorgen dat de belangen van Gemert-Bakel goed terugkomen in de thema’s van het werkprogramma MRE door een zienswijze in te dienen. Daarmee wordt inspraak geleverd op de regionale koers binnen de MRE en geeft Gemert-Bakel invulling aan haar betrokkenheid bij de regionale samenwerking.

Duurzaamheid

Het onderwerp duurzaamheid is integraal meegenomen in het werkprogramma.

Argumenten

1.1 Het concept werkprogramma 2020 sluit aan bij de wensen van Gemert-Bakel

Op diverse punten sluit het werkprogramma aan bij de wensen van Gemert-Bakel. Zo heeft Gemert-Bakel eerder in een zienswijze gewezen op de nauwe relaties tussen de 4 inhoudelijke thema’s en het concreet maken van deze relaties als opgave benoemd. In het werkprogramma 2020 is nu een overzicht opgenomen van raakvlakken tussen de thema's. In de zienswijze van Gemert-Bakel is een oproep opgenomen om deze raakvlakken het komend jaar ook echt in de praktijk te brengen bij de verdere uitwerking van opgaven; dit is namelijk nog niet bij elk thema het geval. Het gaat bijvoorbeeld bij de Regionale Energie Strategie (RES) niet alleen om het opstellen van de strategie, maar ook om de meekoppelkansen in de andere opgaven: economie, mobiliteit en transitie landelijk gebied. Het onderwerp kringlooplandbouw zien wij als kans voor de regio én voor Gemert-Bakel. Dit onderwerp sluit ook aan bij het belang dat wij hechten aan duurzaamheid. De inzet van het stimuleringsfonds en de doorontwikkeling van dit fonds biedt de mogelijkheden om innovaties en economische ontwikkeling rechtstreeks aan te jagen. Ook daarin zitten raakvlakken met de andere thema’s waardoor werk met werk gemaakt kan worden.

1.2 Met de zienswijze wordt aandacht gevraagd voor de uitvoering van het werkprogramma

Het werkprogramma sluit aan bij de wensen van Gemert-Bakel. Daarom is in de zienswijze opgenomen dat Gemert-Bakel instemt met het werkprogramma. Er is geen aanleiding om hierbij nog aan te sturen op een wijziging of een voorbehoud te maken. Wel wordt aandacht gevraagd voor de juiste balans met betrekking tot de inzet van gemeenten. Kleine gemeenten hebben vaak een relatief klein aantal portefeuillehouders en een beperkt aantal ambtenaren. Aan de Metropoolregio wordt gevraagd om als onafhankelijk procesmanager hierop te sturen om de ambities ook waar gemaakt kunnen worden. Verder wordt gevraagd om tijdig het proces in gang te zetten met betrekking tot de meerjarenfinanciering 2021-2025 van Brainport Development, met aandacht voor de wijze waarop de hele regio van het succes van Brainport profiteert.

1.3 Met de zienswijze geeft Gemert-Bakel aan in te stemmen met de begrotingswijziging

In de zienswijze bij de MRE begroting 2020 heeft Gemert-Bakel gevraagd om toe te werken naar een verlaging van de inwonerbijdrage zodat lokaal middelen beschikbaar komen om de thema’s op te pakken die op subregionaal niveau uitgevoerd moeten gaan worden. Daarbij is opgeroepen om ‘sober’ te begroten. In de voorgenomen begrotingswijziging is sprake van een structurele afname in de formatie. Deze bezuiniging wordt ingezet als structurele bekostiging voor de regionale werkbudgetten omdat dit een omissie was in de begroting. Daarmee leidt deze niet tot een structurele bijstelling van de inwonerbijdrage. Ondanks de oproep tot een sobere begroting begrijpen wij de keuze voor het herstellen van de omissie in de begroting. Daarnaast zien wij dat de ambities hoog zijn en er belangrijke opgaven op ons afkomen. Het is niet wenselijk om daarop in te leveren. Daarnaast wordt ingezet op het beschikbaar krijgen van middelen bij partners zoals

provincie en Rijk om op die wijze de grote opgaven voor elkaar te krijgen. Voor de RES heeft dit al resultaat opgeleverd.

1.4 De inwonersbijdrage gaat niet omlaag in 2020, ondanks de oproep daartoe door meerdere gemeenten waaronder Gemert-Bakel.
De gemeenteraad heeft in zijn eerdere zienswijze op de begroting 2020 aangegeven dat hij van mening is dat de inwonerbijdrage omlaag zou moeten. Hij heeft de MRE opgeroepen 'sober' te begroten. Het is teleurstellend om te zien dat dit per saldo niet gerealiseerd wordt, ook gezien de financiële krapte bij gemeenten. De taken op het gebied van bedrijventerreinen en detailhandel, arbeidsmarkt, strategie ruimte en wonen zijn overgedragen aan de gemeenten en subregio's. De bijbehorende budgetten zijn echter slechts deels en incidenteel overgedragen en worden nu voor een groot deel ingezet op de nieuwe thema's.

Kanttekeningen
1.1 Het werkprogramma is ambitieus
Het werkprogramma straalt ambitie uit. Om die ambities waar te maken is resultaatgerichtheid van belang. Op dit punt is al sprake van een verbetering ten opzichte van het werkprogramma 2019. De resultaten zijn een stuk SMART-er opgeschreven. In de praktijk zal blijken of de ambities gehaald gaan worden.

1.2 Niet instemmen met de begrotingswijziging is ook een optie
Het MRE heeft nagelaten een specifieke onderbouwing te leveren van de benodigde formatie. Minder formatie kost geld (Sociaal Plan) maar kan ook deels met natuurlijk verloop, daar kijkt MRE nu onvoldoende naar in deze begroting. Er is door meerdere gemeenten aangegeven dat zij vinden dat de inwonerbijdrage omlaag moet. Het is daarom van essentieel belang dat MRE goed onderbouwt waarom een bepaalde formatie per taak nodig is. Alleen dan kan volgehouden worden dat de inwonerbijdrage wordt gehandhaafd. In het werkprogramma is nu wel aangegeven dat er taken bijgekomen zijn, dat er ambtelijke overleggen zijn toegevoegd en welke formatie daarbij hoort. Een specifieke onderbouwing van de benodigde formatie ontbreekt echter.
Een voorstel kan zijn om de MRE een extra taakstelling mee te geven: een structurele bezuiniging. De bestemmingsreserve Fysiek Domein zou hiervoor gebruikt kunnen worden. Dit betekent dan wel dat er geen sprake meer is van een eenmalige uitbetaling aan de gemeenten van deze reserve. Vooralsnog word geadviseerd om deze keuze niet te maken maar wel te vragen om een goede evaluatie op inzet van capaciteit en middelen over het jaar 2020.

Vervallen "oude" regelgeving
--

Financiën
Het voorgestelde besluit kan binnen de begrotingen 2019 en 2020 worden uitgevoerd.

De financiële consequenties voor 2020 zijn verwerkt in de begroting. Deze gelden als kader voor de MRE. De inwonerbijdrage voor 2020 blijft gelijk, daarin zitten geen wijzigingen. De middelen uit de Reserve Fysiek Domein vloeien terug naar de gemeenten. Deze teruggave is eenmalig (ongeveer € 19.000 voor Gemert-Bakel) en wordt straks verwerkt in de jaarrekening.
In het kort zijn dit de wijzigingen op de begroting 2020 van de MRE:

- 2,8 fte minder in MRE leidt tot vermindering van € 210.000,-
- + € 180.000,- structureel maken voor het werkkapitaal van de thema's (werd eerst betaald uit de Reserve Fysiek Domein)
- Restant € 30.000,- naar budget bestuurlijk samenwerking (is nl. slechts € 0,04 per inwoner).
- Eenmalig terug € 490.000,- vrijval en uitbetaling middelen bestemmingsreserve Fysiek

Domein (voor Gemert-Bakel is dit ongeveer € 19.000)
- Rijksmiddelen Regionale Energiestrategie, jaarschijf 2020: € 564.000,—, blijven binnen MRE en daar wordt een bestedingsplan voor gemaakt.

Voor het thema wonen (woonwensenonderzoek) hebben we nu € 10.000 structureel (om de drie jaar) gereserveerd op de gemeentelijke begroting. Voor de overige overgedragen taken (bedrijventerreinen, detailhandel, arbeidsmarkt, strategie ruimte) hebben we tot nu toe geen structureel budget geraamd, ze worden vooral door inzet van medewerkers ingevuld.
We hebben in 2019 eenmalig € 14.895 voor overdracht van taken en woonwensenonderzoek terugbetaald gekregen en € 37.960 vanuit de resultaatbestemming 2018 MRE. Per saldo zijn we daarmee in 2019 niet meer budget kwijt aan de samenwerking op de verschillende thema's. De verwachting is dat dit in 2020 ook niet het geval zal zijn.

Juridische zaken
De wet gemeenschappelijke regelingen vormt in combinatie met de gemeenschappelijke regeling MRE het juridische kader voor de samenwerking.

Communicatie
De zienswijze is openbaar. Ze wordt niet actief gecommuniceerd naar bewoners. Het werkprogramma 2020 wordt na vaststelling in het Algemeen Bestuur gecommuniceerd door het MRE.

Uitvoering
Het concept werkprogramma en de concept begrotingswijziging 2020 worden samen met de concept zienswijze voorgelegd aan de commissie financiën van 19 november 2019 en de raad van 12 december 2019. Na behandeling in de commissie wordt de concept-zienswijze (met evt. opmerkingen vanuit de commissie) ambtelijk doorgestuurd naar de MRE als voorlopige zienswijze. Dit omdat de MRE gevraagd heeft om een zienswijze vóór 20 november 2019 in te dienen. Dit is gezien de te volgen procedure voor Gemert-Bakel niet haalbaar. Daarom is deze tussenstap afgesproken met de ambtelijk trekker van de MRE. Na behandeling in de raad worden de definitieve zienswijzen toegestuurd aan het algemeen bestuur van de MRE. Het werkprogramma 2020 en de begrotingswijziging 2020 worden behandeld in het Algemeen Bestuur MRE (AB-MRE) van 18 december 2019.

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief werkprogramma 2020 en begrotingswijziging 2020
2. concept werkprogramma 2020
3. concept begrotingswijziging 2020
4. concept raadsbesluit
5. concept brief zienswijze

Gemert, 15 oktober 2019

het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,	de burgemeester,
	
A.J.L.G. van Oudheusden	ing. M.S. van Veen